

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. vi. Q[uod] adulatores multiplicati sunt super numerum: & a preclaris
domibus honestos & dissimiles sui expellunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](#)

perit quib⁹ sensus demulceat: q̄ opa cōmendant hoīm vt eos
fame p̄coniis & qdā suauitatem fauoris inducat ad quietē.
Vsus enī puluinaris & cenuicalis est mollices q̄ etis. Puluinar
ergo sub om̄i cubito man⁹ ponit: qn̄ nō modo opatio: sed q̄cqd
ei adiacet p̄mēdāf. Caput vniuerse etat/ cenuicali supponit dū
q̄s adulatiū v̄bis i toti⁹ vite opib⁹ delectat. Et alibi. Ip̄e edifica
bat parietē: illi autē liniebat eū. Parietē edificat nō domū q̄s
in idurata mētis vitio prauitātē p̄gerit operū. Qui i pariete so-
lo hostiū facit: q̄cūq; ingrediaſ forſ est. Qui cūq; i prauitātē opis
idurata mētē cōuersat a ſctōr̄ societate ſeiūgat. Edificatū ergo
parietē linit q̄s opibus alicui⁹ adulanter applaudit. Cū
x̄o sit turpe oib⁹ adulari: lōge turpi⁹ eſt ſi in p̄cepte auctoritatis
aut ordinis viros adulatio cadat. Adeo qdē vt ſacror̄ canonū
inſtitutis cautū ſit clericos irrefragabilē deponēdos q̄ noscūtur
adulatiōib⁹ infenire. Recte qdē ga ois adulatio comites habet
dolū et fraudē pditionēq; et notā mendacii: ſequelā q̄q; et igno-
miūa fuitutis: excecationē pximi: & exterminiū toti⁹ honesta-
tis. An nō eſt talis nō mō euicend⁹ a clero ſz a toto fideliū cetu⁹
¶ Q̄ adulatores multiplicati ſūt ſup numerū/ et a preclaris do-
mib⁹ honestos & diſſimiles ſui expellunt. Capl. VI.

Ezechiel. xij.

xlv. dist. clericus qui.

Hec tñ pestis iam intātū dñō indignāte inualuit/ vt ſi
vētū forte fuerit ad p̄fictū/ verior ne modētos & bo-
nos viros poſſint facilē expellere q̄ expelli. ſerpit enī
illuſio ſeda & morbus cācerosus in oēs/ vt nullus aut
rarus ſit quē labes iſta non maculet. Oēs enī affectant beniuolē-
tiam eorū cū quib⁹ viuif: qđ quidē nō modo licitū eſt ſed hone-
ſtum/ vtpote oia que natura virtutū parens & recte viuēdi dux
optima gignit. Sed dū hāc affectionē/ moderationis regula de-
ſerit ferſ in preceps/ diſcurrēſq; p̄ oia agēda & nō agēda/ p̄ infa-
miā & bonā famā/ fauor/ auceps gratie ſollicitator inceſt⁹ vt cū
amicū blādiciis p̄cornuperit more meretricātis fortunam ſurri-
piat: extenuet facultates/ aliena in ſe congerat ſpolia/ & ſuū oia
cōuertat ad lucru. Efficiſ ergo vt nulla ſit ei moleſta ſenilis ob-
ſecundatio/ nullū indecēs videatur obſequiū: oium officiorum
pſonas induit/ dū premia oīm fraudulerter preriپiat. Qui ſunt
enī qui veſtibus nitent/ qui fastigati incedunt/ qui ſequipedā-
rum ſtipantur comitatu/ cōmilitonū & contubernaliū dealban-
tū obſequio/ q̄ primis ſalutationib⁹ in foro gloriantur: qui pri-
mos recubit⁹ habet in cenis: quoꝝ aures mulcenſ fomento pre-
nominum: & quibus nobiliū molles reſeratūr auricule/ quos

Mō honores
adulatorum.

Polícratici de Curialiū nūgis.

fortime gratia alarum suarum remigio ad sublimia subuehit & extollit: & a quibus quelibet magna domus dispositionis sue formulam trahit: & habitum mutuatur? Nempe adulatores: qui alienum viuunt ad nutum: dum eos fraudulenter emungat. Veritas aspera est: & plerūq; molestiam parit: dum aliquem palpare designatur. Verum amaritudo eius vtilior est & integris sensib; gratior: q; meretricantis lingue distillans fau;. Meliora sunt siquidem salomone attestante amici verbera: q; fraudulenta oscula blandientis. Quid nī? Fides enim semper per fidie antefertur. Non manet fides incolmis: vbi aliud agitur & aliud simulatur presertim animo & voluntate nocendi. Dicitur enī fides (si sequimur stoicos) eo q; fiat quod dictū est. Lux mea: salus mea: refugium meū: cor meum: & vita mea: dux inuicta: viuentium sapientissime: omniū largissime & benignissime: viuēdi forma: virtutis speculū: & cetera huiusmodi importune ingesta: nonne plena sunt non tam adulatio[n]is vitio q; veneno? Sunt enim qui nec scurrantis specie vitant cum amicitia profitentur. Venena (inquit sapiens) non dantur nisi melle circumlita. Nulleq; occultiores sūt insidie q; he que latent in simulatione officii: aut aliquo necessitatis nomine cum obsequium presentas / amicitiam suspicaris: mentiris affectum: insidie sūt. Nec vt est in fabūlis quoniam & mendacia poetarum seruiunt veritati. Iuno semelem deceptam in incendium non impulisset si non esset nutricis induita faciem / & metita affectum. Tibi credi impendi famulatum: extreme & miserrime subiiceris servituti. Nam cum facilem distillat in aurem exiguum de nature viuētiq; veneno: dispeream ni submoveat omnes qui vera loquuntur. Dedignati assentationis subire nota: limine submoveantur: & bene si nō iudicatur inimicus/ qui potētis amici voluptatib; etiam turpiorib; non modo contradicit: sed etiam nō cōsentit. Evidem nec cōsensus ad grām sufficit approbare: p[ro]mendare: applaudere insanieti necesse est. Cū omnia malefecerit laudandus est quasi re bene gesta: Sicut enī idēptitas voluntatū amoris est iudicū: sic ex dissēsu / inimicitiarū quisq; re arguit. Proinde satyric q; iquit. Quid faciā rome: metiri nescio: libertū. Si malus est nequeo laudare & poscere mot. Astrorū ignoro: funus p[ro]mittere patr. Nec volo nec possū: ranaq; viscera nūq; Inspecti ferre ad nuptā q; mittit adulter. Que mādat norūt alii / me nemō ministro Fur erit atq; ideo nulli comes exeo: taq; Mancus & extincte corpus non vtile dextre. Fugio ergo vrbē tantis ob-

Proverb.
xxviii.

Fides quare
b[ea]tū sūt stoicos.

Juuenalis.

scenitatib⁹ plenam: adulatorum veneficio toxicatam: suis adulatoribus dereliquo. Vnde arturius istic & catulus/maneant quod nigrum in cädida vertunt. Nec tamē viuis vrbis tantum vitia depingi credas/iam totius orbis sunt. Quod ad istud: vrbē romanā crede. ¶ Memini me audiisse romanum pōtificem solitum deridere lūbardos: dicens eos pilleum omnibus colloquen tibus facere: eo quod in exordio dictionis beniuolentiam captēt: & eorum cum quibus agitur capita quodā cōmendatiōis demulce ant oleo. Fili mi (iquit salomon) si te lactauerint peccatores: ne acquiescas eis/ipsi enī cōtra sanguinē suū infidianf: & moliunt fraudes cōtra aias suas. Prohibe pedē tuū a semitis eorum: pedes enī eorū ad malū currunt & festinant/vt effundat sanguinē. ¶ Fraude adulatorū in initio vitandam: et quod muneribus / aut obsequiob⁹ difficultate validissime procedit. Capitulū. VII.

 Cce vir sapientissim⁹ in filio erudiēs vniuersos: assen tatorum gratiā omnibus suspectā reddit. Omnes de terret: & hoc quidē in initio. Eo forte quod recte gradien tem primus adulatorum congressus impugnat. Hec fortasse meretrix est: cuius indicit fūgam. Fatus iquit distillā labia meretricis: & nitidius oleo guttur eius: nouissima autem eius quasi absintium: amara et acuta quasi gladi⁹ biceps: pedes illius descendūt in mortem / & ad inferos gressus eius penetrat: per semitam vite non ambulant: vagi sunt gressus eius et inue stigabiles. Nunc ergo fili audi me: & ne recedas a verbis oris mei. Lōge fac ab ea viam turā: & ne appropiques forib⁹ dom⁹ ei⁹. ¶ Hec & si ad sectam hereticorū censeant precipue referē da: ab adulatioñis fraude non aliena sūt. Si ergo ad fores dom⁹ eius non licet accedere: nunquid admittenda est in p̄cordia pec toris? Ceterum cum multiplex sit vitium adulandi: aliis vultu/ aliis verbo: aliis opere vel munere assentantibus: efficacissima est adulatioñis fraus / cum simulationem confirmant munera/ aut ei difficiilius obsequium contestatur. Si aliter credis quod te tua tempora fallūt. Qui stipe mel sumpta dulcius esse putas. Probatio siquidem vere dilectionis est sub huius tempestatis cor ruptione frequentatio muneri: ars artium est si placere vis fre quenter dato. Si calidum scis ponere sumen: scis comitem horridulū trita donare lacerna . Alter mercuri⁹ eris ei & si vis amplius es apollo:pheboque pulchrior & sorore phebi. Nec est quod de suffragio ipsius dei desperes: quem muneri⁹ pascis. Alime ta siquidē vmbatilis gratie & nominis prostituti/munuscula sūt

Umbardi in p̄incipio erra tōnis captat beniuolētiā cōmendantēs eos quibus lo quātūr.
¶ ouerb.s.

¶ ouer.v.

 An Ouidi⁹ de arte. Munera crede mihi ca piunt hoīesque deosque rē.